

Վրասան-Հայաստան սահմանում մախսասանը 5 ժամ տեղափոխվելուց հետո Երևան վերջապես հասավ «Քրիսթե Էրուեյզի» օդակայանը...

ԿԱՌՈՂՈՒԹՅԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մի՛ տախարակե՛ք եկեղեցուն ու հոգեւորականին, առանց այն էլ...

ՆԱԿՈՐ ԱՍՏԵՐԱՆ Դրանք Ամենեւին մտադրություն չունեն հոգեւորականին կաթողիկոսական ներկա ընտրություններին...

ում էր եկեղեցու ներսում ու դրսում: Այդ դասճառով էլ գրում են ցավով, քանզի երբեք չէի ցանկանա...

Նախ դասնությունը ցույց էր տալիս, որ եկեղեցու եւ դասնության հարաբերությունները միշտ էլ եղել են ուժի եւ ազդեցության հարաբերություններ:

ՀԵՂԱՐՈՒՄ

Իսլամաբադում զինվորականները կսեղեն խորհրդարանի շենքը

ԻՍԼԱՄԱԲԱԴ, 14 ՀՈՒՍԵՄԵՐ, ԱՐՄԵՆԻԱ: Պակիստանի զինվորականներն այսօր Իսլամաբադում կսեղեն խորհրդարանի շենքը...

առաջիկա ուրբաթ օրը: Պակիստանի ազխասողի հաղորդման համաձայն, սեղանի մասնակցությունը կեսօրվա մոտ «զինվորականները անձնակազմին խնդրել են հեռանալ շենքից»...

Շառլ Ազնավուրն իրեն լավ է զգում

Հոկտեմբերի 13-ի առավոտյան AFPE-ն առաջինը հայտնեց Շառլ Ազնավուրի վախճանի մասին...

Տայ բժիշկները վստահ են «Արմենիկումի» գործությանը

Օրերս «Կոմսոնոլսկայա դրավդա» բերքը «Արմենիկումի» ազդեցությունը մարդու օրգանիզմի վրա ստուգելու նպատակով հանրապետական միջոցառում է կազմակերպվում...

համբավը՝ բացասական իմաստով: Եթե հիմա ինչ-որ կետեր են փնտրվում կամ քեթե հույսեր փայլալուծում դրան զգնելու, ցույց է տալիս, որ ստացել են դրական արդյունքներ...

Մեսանովիչը հոկտեմբերի 20-ին կգա Երևան

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՀՈՒՍԵՄԵՐ, ՍՄՍՐ: Հոկտեմբերի 20-ին նախատեսվում է ԱՄՆ դեսպանատան ղեկավարի Մեսանովիչի գտնվելու խորհրդարանի շենքում...

է, որ ԱՄՆ դեսպանատան խորհրդարանի կայքից նաեւ թիքիսի, Կիեւ ու Քիւրնե: Մեսանովիչի նախորդ այցելությունը Երևան կայացել է այս արվա մայիսի վերջին շաբաթվա ընթացքում: ԱՄՆ դեսպանատան խորհրդարանը Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ լինարկել է Հարավային Կովկասի իրավիճակին, դարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործընթացին...

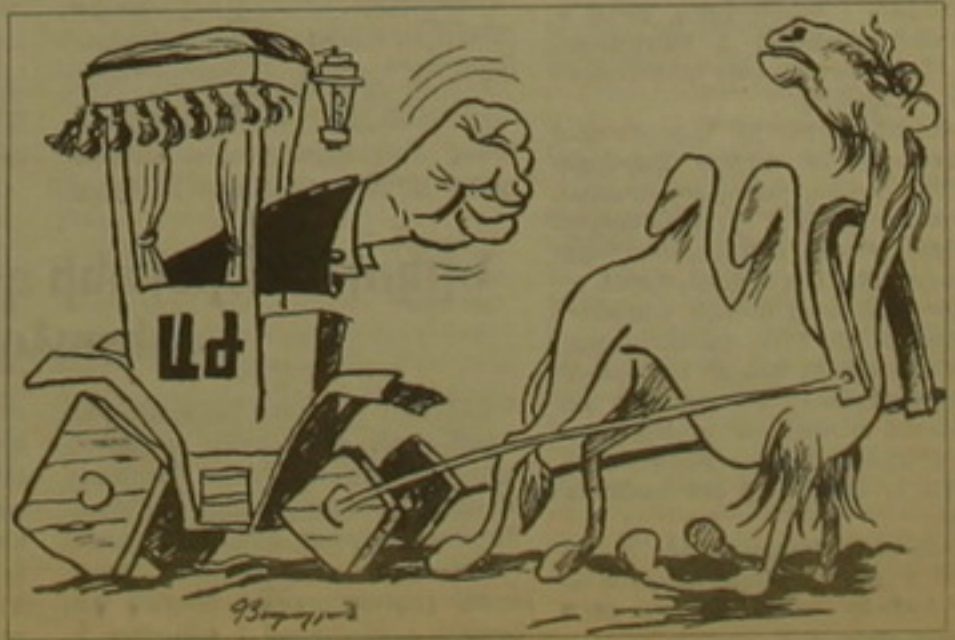
Ինքը երգիչը, խոսք ասաց երկն ազդեցությանը լուր ալիներով հանգստացնելով ժողովրդին, թե լավ է, ոչնչից չի բողոքում: Ճիշտ է, զուտը թեթևակի կոչել է դեկին, բայց ոչ մի լուրջ հետեւանի չկա: Առավոտյան ռադիոն հաղորդում էր դարբերաբար, որ մեծ երգիչն իրեն լավ է զգում, եւ նախորդ օրվա հայտարարությունը եղել է ոչ ճշգրիտ, քանզի որ ռադիոյի դասաստիանները հերքել են ողորդարանի վնասվածները:

Չկա ազգին համախմբող գաղափար

Եվ ամենակարևորը՝ այդ գաղափարի ճանաչված կրողը

ՆԱԿՈՐ ԱՍՏԵՐԱՆ Ամ դասգամավորներին սկսել են զինել՝ առայժմ աստիճանակներով, ոչ գաղափարներով: Աստիճանակ ունենալու ցանկություն հայտնած դասգամավորները դիմում են գրում եւ դաստիարակվում: Չուզածները դիմում են դաստիարակվելու համար, որի առաջին ավելի խոսքը խոսք-խմբակցությունների ծեղագրությունների ավանդույթի վերականգնումն է: Երկն խորհրդարան մուտք գործած ֆառակալան ուժերին հնարավորություն տրվեց ի ցույց դնել իրենց ֆառակալան զինանոցը:

են, դաստիարակված, բայց նրանց դաստիարակում է սեփական նախաձեռնությունը՝ մի 10 տոկոս, սեփական նպատակները կայացնելու դաստիարակությունը», այստեղ գնահատեց հայաստանյան ներկա իրադրությունը «Իրավունք եւ միաբանություն» խմբակցության անդամ ՄԻՄ նախագահ Հրանտ Խաչատրյանը: Որոշու ֆառակալան քառերաբեմ նոր մուտք գործող զաչինի ներկայացուցիչ Հրանտ Խաչատրյանն այս կերպ քառերաբեմ ֆառակալան եւ կուսակցական վերնախալի, ինչոքե նաեւ հասարակության կրավորական ճամադրությունները: 90 ք-ից 7, Խաչատրյանի համոզմամբ, մեր հասարակությունը իր ներսում չկարողացավ հաղթահարել արգելանքները, եւ 88-ին սկսված գաղափարական-հասարակական առաջընթացը մնաց անավարս:

Մի՛ տախարակե՛ք եկեղեցուն ու հոգեւորականին, առանց այն էլ...

Սկզբը էջ 1

Եվ չնայած Գարեգին Առաջինը մեր ամենադաստիարակներն էր, հոգեւոր մեծներու ունեցող հոգեւորականներից էր, չունենալով վստահություն ներքնադր ֆառափառ հեռաբան, հայանվեց նույն իրավիճակում, ինչ որ իրեն կաթողիկոսության բերած ֆառափառ գործիչները, այն է՝ նախկին նախագահը: Որեւէ բեկում չմտածնի հարեւրներու մասին: Եթէ միայնակ չմտածնի, համոզված եմ, որ եւ եկեղեցին, եւ առաջնորդները, եւ ժողովուրդը կհայտնվեն բոլորովին այլ հարաբերություններում կեանքի բոլոր, անկախ նրանից, թե ով կընթերցի կաթողիկոս:

Այն ժամանակ որեւէ հակազդող խումբ չկազմվեց, որովհետեւ յուրաքանչյուր թեկնածուի հետ անհասկանալի սարկոս (երբեմն դա արվում էր բացահայտ, համարյապես այդպիսով, երբ սարքեր յաջողաբար եկեղեցու բակում Երազման էին որեւէ հոգեւորականի կամ աշխարհիկ մասնավորի եւ «համոզում») եւ ի վերջո հիմնական այսոյանը Գարեգին արք. Ներսիսյանը, մեծահոգաբար հրաժարվեց մրցակցաբարից: Ոչ մի հոգեւորական չկանգնեց նրա թիկունքին եւ բոլորն ընդունեցին հանրապետության ֆառափառ ղեկավարության թելադրած խաղի կանոնները: Իսկ խաղին մասնակցում էին ոչ միայն ֆառափառ գործիչները, այլև նրանց ազնվազարն թիկնադրներն ու երեկվա եւ այսօրվա զինվորական գործիչները, ուսկանապետները: Վախը մեծ էր: Տեղի սկսեցին եւ հաճախակի: Այսօրվա իրավիճակը մի փոքր այլ է: Կաթողիկոսական թեկնածուներից ոչ մեկը Քոչարյանից ստատիվ չունի: Եւ խոստացել է չմիջամտել: Դա էլ իրավունք է վերադառնալ վեց հոգեւոր առաջնորդներին դուրս գալ մի այլ առաջնորդի դեմ եւ Երազմանի ենթակիցները: Սա ոչ միայն սգոյ, այլեւ հակազդողի ու հակահոգեւոր երեւոյթ է: Խնդիրը Գարեգին արք. Ներսիսյանի անունը չէ: Խնդիրը Երազմանի մասնակցությունն է, որ եւ սանձը սրբազանների մղած մասնաճյուղը: Միզուցե նախկին ղեկավարների մասկվեր են կասեցում: Չէ որ մնացել են բազմաթիվ, ամենական եւ այլ կարգի: Եթե մեր եկեղեցին իր ժողովրդական քննություն ունեն մեզ սրված իրավասությունը, այն է խորհրդակցական ֆունկցիան, բավարար չէ:

ՄԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Որոշ (այդ թվում նաեւ ընթացակարգները) իր թեմում մի յուրօրինակ տարակալ է, ինչ ուզում է անում է: Չե՞տաք, նախ որեւէ փոխել եկեղեցու ներքին «սահմանադրությունը», Երազմանի հավանաբար ժողովրդի վստահությունը եւ հետո խոսել արդարության կամ Լուսավորչի գահին արժանի լինելու մասին: Ինչ վերաբերում է ներկա կառավարությանը, առաջնորդն է, որ չորս տարին Երազմանի է եղել մոտ անցյալի դասերը սերտելու եւ կրկին եկեղեցու գործունեությունը ցույց չսալու համար: Չե՞տաք, թե մեր հոգեւոր առաջնորդներին եւ թե ֆառափառ գործիչներին խորհուրդ կտայի մի ինչ հեռախոս լինել եւ երբեմն էլ Աստվածաբան ընթերցել, հասկալիս 37-րդ Արդարադատության հետեւյալ տարին:

Դադարե՛ք բարկութիւն ու սրդոյիլը վերացուր:

Մի ներդանա՛ր, որ չարութիւն ընել չփորձուի:

Վասնզի չարագործները յիշի կորսուին:

Սակայն Տրոքը համբերողները երկիրը յիշի ժառանգեն:

Այնուհետեւ, որեւէ ֆայլ անելուց առաջ մտածել, որ կրնա եւ եկեղեցին առանձին անհասկանալի սեփականությունը չեն եւ ոչ էլ Ա. Եւմիանի թեմերը, որ այսօր կարող են ենթարկվել Մայր աթոռին, վաղը ոչ: Պետության եւ եկեղեցու հարաբերումը: Դա միայնակ չէ իշխանության սեփական հետ, ձեռ կարծիք հայտնել վերակառուցմանը Ազգային-եկեղեցական ժողովում: Չե՞զ ոչ ոք չի կախի դա համար: Ավելին, մի առաջնորդի հայ հոգեւորականի առաջնորդ էլ խաթարված կերպարը: Ասված մեծահոգի է, բայց կարող է նաեւ չմտալ: Եվ ամենակարեւորը մի Երազմանի կաթողիկոսական աթոռը նախագահականի հետ, դրանք սարքեր ծանրություն ու առաջնություն ունեն: Իսկ եթե Լուսավորչի գահին այդքան զգալի է, առաջ աշխարհիկ արժանանալ դրան ոչ թե հակաաշխարհիկ ճանաչողություն, այլ կաթողիկոսական գործերով ու նաեւ աղոթքներով, Երազմանի մեր ժողովուրդը կարն է հոգեւորի եւ ոչ թե եկեղեցական դավերի ու բամբասանների:

ՀՀ նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովի համար իսկապես դեռ է մտախոհիչ լինի իր իրավասությունների սահմանը ճշգրտելը: Հասարակական սկզբունքով աշխատող այս մարմնի գործունեությունը չի բավարարում ոչ դիմողներին, ոչ էլ հանձնաժողովի անդամներին: Դիմողներին չի բավարարում այն ատուով, որ հանձնաժողովը հետադարձ կադ չունի ֆառափառ դիմումին մասնախառնում է ոչ թե ինքը, այլ այն մարմինը, որին առնչվում է բողոքը: Մինչդեռ ֆառափառների ենթադրականություն մեջ այս

իրավասությունների եւ առանց վերահսկողական ֆունկցիայի աշխատելուց եւ դադարեցրին համագործակցությունը: Հանձնաժողովի նախագահն առայժմ ցույց է տալիս, թե չի նկատում այդ ամենը եւ ցանկություն չունի հարցը լրացնելու, սակայն, կարծում եմ, հանձնաժողովի անդամների իրար հարցողող հրաժարականներն ինքնին լրացնում են հարցը: Երեկվա համարում տեղեկացրել էին Դավիթ Պետրոսյանի հրաժարականի մասին, որը չցանկացավ ասվածին որեւէ բան ավելացնել, Բանի որ դիմումն

հարցի անվերջանալի ձգձգող լինելու մասին էին եւ հանձնաժողովի մի Երազմանների աղաղակային դիրքորոշումն այդ հարցի նկատմամբ: Հանձնաժողովի երրորդ անդամը ԿՀԽ նախագահ Լուր Գալոբյանն է, որը յաջողաբար իր հրաժարականը չի ներկայացրել, սակայն չորս ամիս չի մասնակցում նիստերին: «Իսկ զբաղված եմ իմ աշխատանքով եւ ժամանակ չի բավականացնում նիստերին մասնակցելու համար: Մյուս կողմից սկզբնական Երազման խաղաղապետություն կար, եւ մտածում

Մարդու իրավունքների հանձնաժողովը հասարակական կազմակերպություն է

հանձնաժողովն արդարադատություն իրականացնող ամենաբարձր աստիճան է, Բանի որ ՀՀ նախագահին է ենթարկվում: Եվ միայն նրանից հիասթափվելուց հետո, իբրեւ վերջին հույս, մասնակցում են դիմում: Նրանք չեն էլ կարող մասնակցել, որ հանձնաժողովը Երազմանի սահմանափակ իրավունքներ ունի, նույնիսկ Երազմանի լրագրողի նման կարող է փակ դռների հանդիպել: Օրինակ, նախորդ օրը Պ. Հայրիկյանը հանձնաժողովին զեկուցեց, որ չնայած նախադեմ ձեռնարկված համաձայնությանը իրենց արգելել են մտնել հոստիլիտի, ասելով, որ յաջողության նախադեմ որեւէ ցուցում չեն ստացել: Պարույր Հայրիկյանը մասնախառնում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն զեռաստիություններ, որ այցելում են գործի բերուցել: Թե որեւէ հանձնաժողովի որոշ անդամների տրամադրությամբ դեռեւս մարդ էլ չէ ՀՀ նախագահին իրենց խորհրդի կարիքն ունի, թե՛ ոչ: Հենց այդ է մասնաժողովը, որ ունան ժամանակահատվածում էր դիմել ՀՀ նախագահի միջնորդությանը թույլտվություն ստանալու համար, որոնքսի այցելությունից հետո հանձնաժողովի տրամադրությունների մասին զեկուցի նախագահին: Համոզված եմ, որ հանձնաժողովի գործունեության ընթացում սա արգելների հանդիպելու առաջին դեմքը չէ: Այդ իսկ մասնաժողովը, առաջարկվեց խնդրահրմով դիմել ՀՀ նախագահին, որոնքսի նա առաջինը հանձնաժողովի անդամների մոտին այն

Միջազգային

ԼՍՄԱԳՈՒՇԱՅՈՒՄ

Մարտնչող իսլամը ներխուժում է Եվրոպա

ՎՍՄԿԱՆ, 14 ՀՈՒՍԵՍԲԵՐ, ԱՐՄԵՆԴՐԵՍ-ԻՏԱՈՒ-ՏԱՍՍ: Կարողիկ եռիսկոպոս Ջուզեպե Տերմանո Բեռնարդինի /Թուրիա/ Եվրոպայի երկրների եռիսկոպոսական սինդիկատի նախագահն է, որն ընթացում է Վասիկանում Գոթի Գովհաննես Պոլոս երկրորդի դադարի նախագահությամբ, երկրորդ է հայտնել, որ իսլամը կարող է հարձակման անցնել եւ նվաճել Բրիտանական Եվրոպան:

Այդ «նվաճումն» արդեն սկսվել է Տիրահոլակ «Նավթադոլարների» կիրառմամբ ոչ թե Մերձավոր արեւելի եւ Մյուսլիսային Աֆրիկայի չվաճող երկրներում աշխատանքներ ստեղծելու, այլ մահմեդական ներգաղթի բարձր մակարդակով Բրիտանական երկրներում, այդ թվում եւ Գոթում կարողիկության մայրաքաղաքում, մզկիթներ եւ մեզաթիսային կենտրոններ կառուցելու համար, ընդգծել է եռիսկոպոսը:

Իհարկե, ղեկ է մղելու փոխմասնաբաժնի սարքերի հանգիստ ու ազնիվ մեծամասնությունից, բայց նրանք բոլորն էլ հանում Ալլահի սրված հրամանով միասնական բարեկամ կանցնեն ֆայլերով առանց որեւէ վարանման, նախազգուսացրել է եռիսկոպոսը:

Գերմանիան դարձնաւ Եւրոպայի Եւրոպայի

ԲԵՐԼԻՆ, 14 ՀՈՒՍԵՍԲԵՐ, ԱՐՄԵՆԴՐԵՍ-ԻՏԱՈՒ-ՏԱՍՍ: Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարճնաձեի դարձնաւ Գերմանիայի Ժողովրդական համար Բեռնարդինի: Այդ դարձումը դարձնաւ, որն այսօր նրան ընդհանր է ԳԳԳ-ի նախագահ Յոհաննես Ռաուս, Վրաստանի ղեկավարն արժանացել է «Գերմանիայի միավորման գործում այն բացառիկ ավանդի» համար, որ նա ներդրել է որդես նախկին ԽՍՀՄ-ի արտադրանքի համար:

Էդուարդ Շեւարճնաձե, որը ԳԳԳ-ում է զսնվում ղեկավարում այնպիսի, Գերմանիայի ղեկավարն ղեկավարի հետ հանդիպել է նա Բեռլինի նախագահ Բեյվյու դալայան:

Կայացած գրույցի ընթացում Յոհաննես Ռաուս բարձր է գնահատել Վրաստանի նախագահի այն դերը, որը նա խաղացել է Գերմանիայի միասնության հասնելու գործում: «Ավելի հասնելու մեկը, նա օգնեց Բեռլինի դադար անկմանը», ընդգծել է ԳԳԳ-ի նախագահը:

ԳԳԳ-ի եւ Վրաստանի միջեւ կապերի զարգացման հեռանկարներն էին Բեռլինի կառավարող ֆալադալայան Էրեհարդի Գիլգենի հետ բարձրաստիճան հյուրի այսօր կայացած հանդիպման հիմնական թեման: «Գերմանիայի եւ Վրաստանի միջեւ կապերը խաթարվում են կայուն հիմք վրա», նշել է Գիլգենը:

Սեյմսերին ԱՄՆ-ի նախագահի դաժանի համար իր թեկնածությունն առաջարկեց Բասկետբոլի օլիմպիական չեմպիոն Բիլ Բրեդլին: Նրան համախանվանում են «ճշմարիտ ֆաղափական գործիչ» եւ «հազվագյուտ մարզադաս»: Դեռեւս մեկ տարի կա մինչև ղեկավարումը:

Չորրորդը Ռուսաստան» դաժանի ղեկավար Եվգենի Պրիմակովն այն կարծիքն է, որ «կառառասունությունը ազգային անկախության խնդիր է դարձել Ռուսաստանում, ստատուսի սակ դեռելով ոչ միայն երկրի աղաքան, այլեւ նրա գոյության բուն վիասը»:

Ըստ ԻՏԵԱՈՒ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այսօր ելույթ ունենալով «Կառառասունության դեմ դայաբը Ռուսաստանում» «կլոր սեղանի» նիստում,

ԱՄՆ

Նախկին բասկետբոլիստը նախագահության թեկնածու

Չեյմսայնի նախագահական ընտրությունները, բայց վերջին հարցումները ցույց են տալիս, որ դեռևս Բիլ Բրեդլին հաստատ կադրի էլ Յոհաննես Ռաուս, որը բնակչությանը երկրորդ խոսքը նախագահ է Կալիֆոռնիայից հեռու: Ամերիկյան օլիմպիական չեմպիոնը Ամերիկայում է «Բրեդլին մարզական վրայն ստատուսությունն է գործում, թե չի ձգտում ամեն զնով հասնել այդ դաժանին: Նա չունի բոլոր հարցերի դաժանությունները, բայց չի վախենում դա խոստովանել»:

56-ամյա թեկնածուն բասկետբոլի խաղում 10 տարեկանից եւ մեծադես մարզվել է միմիայն հարթելու համար: Նրա կարծիքով, նախագահ ընտրվելն ավելի դժվար չէ, քան բասկետբոլի ազգային ասոցիացիայի չեմպիոն դառնալը: Ամերիկացի գրող Ջոն Աֆֆին արձանագրում է, որ դեռ դաժանի հասակից Բրեդլին անդադար կատարելագործում էր իր խաղաոճը, եւ այժմ էլ կատարելության այդ ձգտումը զգացվում է ամեն ինչում:

Բիլ Բրեդլին ծնվել է 1943 թ. Միսուրի նահանգի փոքրիկ ֆաղադալանի մեկում: Մայրը նախկին ուսուցչուհի էր եւ հոգում էր, որդեսի Բիլը համախի գրեթե բոլոր մասնավոր դասընթացներին (Ֆրանսիական ընդհանրապես, դար, դաժանումը, շեփոք, գալարափող): Չնայած որդու մարզական հաջողություններին, ջանում էր նրան գերմանիայի մեծամասնությունից: Բիլի հայրը ֆաղափ բանիկ սեօրենն էր եւ հոյարանում էր, որ իր համախոդներին ոչ մեկը երբեւէ չի սնանկացել: Ուսուցիչ Մեծ լճացման արհմեծին: Երբ Բիլը սովորում էր վարժարանի վերջին դասարանում, ուսանելու եւ խաղալու առաջարկներ էր ստանում սարքեր խոսքը համալարաններից: Նա նախընտրեց ընդունվել Փրինսթոնի համալսարան, որը մարզիկներին կրթաթոշակ չէր տալիս, բայց Օլիմպիկում ուսումնանվար բարունակելու հնարավորություն էր ընձեռում: 1964 թ. Տոկիոյի օլիմպիադայի չեմպիոն դարձած Բրեդլին 1965 թ. ավարտեց Փրինսթոնի համալսարանը, իսկ 1968 թ. Օլիմպիկի համալսարանը: Չնայած մարզական փայլուն հաջողություններին, միայն ուսումն ավարտելուց հետո Բրեդլին սկսեց Բիլ Բրեդլին անդադար կատարելագործում էր իր խաղաոճը, եւ այժմ էլ կատարելության այդ ձգտումը զգացվում է ամեն ինչում:

Նաեւ նրանով, որ մեծադես հրաժարվել է մարզական կամ այլ արտադրանք գովազդելուց, թեեւ կարող էր դրանով խոսքը զուսարներ Երբ իսկ խոսքերով, նա ուզում է «անադարս եւ Երեւանի միջոցով գերմանիայի» իր բասկետբոլիստ կյանքը: «Պոլեն» հանդեսը նույն է, որ Բիլ Բրեդլին սիրում է անկեղծ գրույցի ընդունելու դաժանական եւ անձանք մարզական հետ: Չնայած մարզամտությանը, մեծերմները Բրեդլին ամուսնությունից ընդունեն մի ֆանի օր առաջ իմացան, որ նա մտադիր է կյանքը կաղել մի գերմանիայի գրականագետի հետ: Բրեդլիններն ունեն մեկ դուստր, որն այժմ 22 տարեկան է:

1978 թ. ոչ ոք չզարմացավ, երբ որդեսի նախընտրում 10 տարեկան անցկացրած Բիլ Բրեդլին առաջարկեց եւ ընտրեց Նյու Ջերսի սենատը: Սենատական երեք ժամկետներից հետո 1996 թ. նա հրաժարվեց սկզբ, ասելով, թե իհասարակված է ֆաղափականությունից: Այդ ժամանակից կուսակիցներից ոմանք երեք թեմեցին նրանից, ասելով, թե Բրեդլին դասալություն է անում դեմոկրատների համար ծանր դաժանի: Բայց այսօր Բիլ Բրեդլին դաժան է նախագահի դաժանը գրադեցնելու համար: Եվ դա կարող է դառնալ նրա սոյորային կարիերայի բարձրակետը:

ՀԱՄԱՌՈՍ

Վ. Պրիմակով. Կառառասունությունը ազգային անկախության խնդիր է դարձել Ռուսաստանում

ՄՈՍԿՎԱ, 14 ՀՈՒՍԵՍԲԵՐ, ԱՐՄԵՆԴՐԵՍ: Նախկին վարչադես եւ «Ֆայրենի-Ամրոզը Ռուսաստան» դաժանի ղեկավար Եվգենի Պրիմակովն այն կարծիքն է, որ «կառառասունությունը ազգային անկախության խնդիր է դարձել Ռուսաստանում, ստատուսի սակ դեռելով ոչ միայն երկրի աղաքան, այլեւ նրա գոյության բուն վիասը»:

Ըստ ԻՏԵԱՈՒ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այսօր ելույթ ունենալով «Կառառասունության դեմ դայաբը Ռուսաստանում» «կլոր սեղանի» նիստում,

նա նշեց, որ ներկայումս երկրում կառառասունության բաղը նոր չափեր է ընդունել, հասնելով որակադես նոր, ավելի վստահավոր մակարդակի, իսկ «վարկաբեկող նյութերի դաժանագործ խոսակի ընույթ» է ստացել:

Նրա սվայներով, Իրեական կառույցները ներկայումս վերահսկում են երկրի սենտուրյան մոտ 40 տոկոսը: Դրա հետեւանով դաժանային բյուրեղի անմիջական կորուստները կազմում են շուրջ 20 մլրդ դոլար, այսինքն համարելի են 1999 թ. ամբողջ դաժանային բյուրեղի եկամուսների հետ:

Իրանն ընդլայնում է բաց դռները ֆաղափականությունը

Իրանի կառավարությունը որոշել է օտարերկրյա, այդ թվում ամերիկյան, ներդրումների առջեւ բացել հանադործության եւ մեծադործության հասնվածը, որը նավթայինից հետո ամենամեծն է երկրում: Հանադործության եւ մեծադործության փոխնախարար դարձան, որ Թեհրանը զանկանում է աստիճանաբար նավթի փոխարինող ունենալ, հավաստիացնելով, որ վիթխարի են իրանական սարածի ընդերքի դաժանները: Նա նշել է, որ ամերիկյան ընկերությունները հրավիրվել են մասնակցելու հանադործության ոլորտի ներդրումներին վերաբերող միջազգային համաժողովին, որը կազմակերպելու է Թեհրանը հոկտեմբերի 19-20-ը: Համաժողովի ընթացում, որն իր սեսակի մեջ առաջինն է Իրանում, ներկայացվելու է շուրջ 100 նախագիծ, որոնց արժողությունը կազմում է շուրջ 10 մլրդ դոլար: Այնպիսով է արտասանմանյան 67 ընկերությունների մասնակցություն, որոնց մեծ մասը եվրոպական է, հասկադես՝ բրիտանական, ֆրանսիական եւ գերմանական: Համաժողովը նախատեսվում է օտարերկրյա զուսարներ ներառել՝ ֆինանսավորելու հաները Երեւանը եւ Երեւանը:

Ամուրի Կոմսոնոլսկում ադրբեյջանցիները հաւլեհարդար են տեսել իրար հետ

«Ինտերֆախի» հաղորդման համաձայն, երեքաթի օրը կարարովսկի մարզի Ամուրի Կոմսոնոլսկ ֆաղափ սեներից մեկի մոտ կանգնած արտասանմանյան մակնիեի մի ավսոնեբենայում հայտնաբերվել են զլխի վրա հրազենի վերերով երկու դիակներ եւ երկու վիրավորներ, որոնցից մեկը հիվանդանոցի ծանադարին մահացել է: «Ինտերֆախ-Եվրասիա» գործակալությանը մարզի ԼԳ բաժնի մամլո ծառայությունից հայտնել են, որ տուժածները 21-44 տարեկան ադրբեյջանցիներ են: Ըստ ականատեսների, տուժածները մոտեցել են ԵԵԲԻՆ, դուրս կանչել իրենք երկու համերկրացիներին, որոնց նկատմամբ, ինչդես ենթադրվում է, նրանք դաժաններ ունեն: Խոսակցությունը տեսել է մի ֆանի ռոմե, որից հետո դուրս կանչվածներն ավսոնաժու եւ արժանակով զնդակահարել են իրենց համերկրացիներին եւ թախկնել:

Նա նշեց, որ ներկայումս երկրում կառառասունության բաղը նոր չափեր է ընդունել, հասնելով որակադես նոր, ավելի վստահավոր մակարդակի, իսկ «վարկաբեկող նյութերի դաժանագործ խոսակի ընույթ» է ստացել:

Ֆրանսիացիները կազմուդարաս կդիմավորեն 2000 թվականը

Ֆրանսիայի սենտուրյան, ֆինանսների եւ արդյունաբերության նախարար Դոմինիկ Սոսու-Կանի եւ արդյունաբերության ղեկավար Բրիստիան Պիեռի նախաձեռնությամբ անցյալ տարեկանից երկրում անցկացվում է «Համակարգչային տեխնիկան 2000 թ.» միջոցառումը, որի նախատեսվում է ծեռնարկություններին, ղեկավար հաստատություններին եւ անհասանձանց հնարավորին չափ չափ նախադարստել 2000 թ. եւ կանխել տարեկան փոփոխման հետ կաղված համակարգչային սխալը: Վերջինս ստատում է համակարգչային տեխնիկայից օգսվող բոլոր անձանց եւ հիմնարկներին: Դեկտեմբերի 31-ի կեսգիերին անադրություններ կարող են ծագել մասնավորադես տարեկան ցույց սվող էլեկտրոնային համակարգում:

Նա նշեց, որ ներկայումս երկրում կառառասունության բաղը նոր չափեր է ընդունել, հասնելով որակադես նոր, ավելի վստահավոր մակարդակի, իսկ «վարկաբեկող նյութերի դաժանագործ խոսակի ընույթ» է ստացել:

ՀԱՄԱԿԱՐԳԻՇԵՐ

Ֆրանսիացիները կազմուդարաս կդիմավորեն 2000 թվականը

Ֆրանսիայի սենտուրյան, ֆինանսների եւ արդյունաբերության նախարար Դոմինիկ Սոսու-Կանի եւ արդյունաբերության ղեկավար Բրիստիան Պիեռի նախաձեռնությամբ անցյալ տարեկանից երկրում անցկացվում է «Համակարգչային տեխնիկան 2000 թ.» միջոցառումը, որի նախատեսվում է ծեռնարկություններին, ղեկավար հաստատություններին եւ անհասանձանց հնարավորին չափ չափ նախադարստել 2000 թ. եւ կանխել տարեկան փոփոխման հետ կաղված համակարգչային սխալը: Վերջինս ստատում է համակարգչային տեխնիկայից օգսվող բոլոր անձանց եւ հիմնարկներին: Դեկտեմբերի 31-ի կեսգիերին անադրություններ կարող են ծագել մասնավորադես տարեկան ցույց սվող էլեկտրոնային համակարգում:

Նա նշեց, որ ներկայումս երկրում կառառասունության բաղը նոր չափեր է ընդունել, հասնելով որակադես նոր, ավելի վստահավոր մակարդակի, իսկ «վարկաբեկող նյութերի դաժանագործ խոսակի ընույթ» է ստացել:

«ՅՈՐԴԱՆ»

Ամերիկացիներն անադարում են հարսանալ

ԱՄՆ-ում երբեք այդան արագ չեն հարսացել, որան 1999 թվականին: Ժամանակին Ջոն Դեյվիսն Ուոլֆելերը նավթարդյունահանման ոլորտում 25 տարեկան սնաջան աշխատանքից հետո միայն կարողացավ մեկ միլիարդի սեռ դառնալ: Մինչդեռ, «Ֆորբս» հանդեսի սվայներով, ամերիկացի նորահարուստ Գարի Ուինկլը ընդամենը մեկուկես տարում 3.2 մլրդ դոլար է կուսակել: Ուինկլը մեկն է ամերիկացի այն 400 մեծահարուստներից, որոնց անունները հրատարակված են «Ֆորբս» վերջին համարում: Հիանալի Ուինկլի «Գլոբալ Ինստիտուց» ծեռնարկությունը սոյորջա օղսիկական մանրաթել է արտարում եւ ներկայումս բարգավաճում է:

Հանդեսի հրատարակած ցանկում առկա են 60 նոր մեծահարուստների անուններ, որոնցից 35-ը միլիարդատեր է, իսկ 19-ը հարսացել է Ինտերնետի հետ կաղված գործունեության շնորհիվ: Առհասարակ նոր տեխնոլոգիաների եւ կիրառելիության բուսն զարգացումը նախատեսվում է, որ վերջին մեկ տարում ԱՄՆ-ում հայտնվեն տասնյակ նոր միլիարդատերեր: Նրանցից է 35-ամյա Ջեֆրի Բիգոսը, որի կարողությունը գնահատվում է 7.8 մլրդ դոլար: Բիգոսի «Ամազոն» ֆիրման ծեռն գներով գրեթե վաճառում Ինտերնետի համակարգչային ցանցի միջոցով: Նորահայտ մեծահարուստ 31-ամյա Պիեռ Օմիդյարն ունի զլխավոր համակարգիչ, որով անուդային վաճառ է կատարում: Իսկ 43-ամյա

Ջեյ Ա. Ուոլթերը «Փայլային» ֆիրմայի սեօրենն է եւ համակարգչային ցանցի միջոցով վաճառում է ավիատուսեր, ավսոնեբենաներ եւ այլն: Ամերիկացի երիտասարդ նորահարուստների հայտնվելը բավական տաղանդիլ երեւույթ է եւ ԱՄՆ-ի սենտական առողջության վկայություններ է: Բայց անադարող այդ հաջողակների հարսությունը խամում է մեկ ուրիշ ամերիկացու 43-ամյա Բիլ Գեյթսի վիթխարի կարողության դեմ հանդիման: «Մայկրոսոֆթ» էլեկտրոնային ֆիրմայի հիմնադիր Գեյթսը ներկայումս աշխարհի ամենահարուստ մարդն է մյուս մեծահարուստների համար անհասկանալի 85 մլրդ դոլար գնահատվող իր ունեղվածով:

Բարի երթ, բարի թռիչք

Նա, որ ամբողջ ընդամենը 69 տարի է կյանքից հեռացավ մեր ժողովրդի գարնանի աստղային ժամին, իր ողբ գիտական կյանքը նվիրաբերեց իր ժողովրդին, նրա նոր և նորագույն ժամանակագրության փաստաթղթեր, բայց և կնժիռներով իր մասնավորապես առանցքային հարցերի ուսումնասիրմանն ու լուսաբանմանը:

Չիրավի մեծ է ակնանվոր մասնաբանի գիտական-ստեղծագործական վաստակը: Ժամեր կողմանքով, որոնցից սուկ բավարկվեց Մակի Արզումանյանի արգասաբեր գրչին մասնավորապես մեծագույնները, գիտական աշխատություններն ու հոդվածները: Դրանցից յուրաքանչյուրն անաբար լինում է իրենց արզումանյանական համարձակ լուծումներն են գտել մեր ժողովրդին հուզող բազմաթիվ հարցեր: Դրա առիավաստյան են նրա «Հայաստանը 1914-1917 թթ.», «Արևալիքից դեմի վե-

ջենական դասավոր սեղը գրավեց հանրաճանաչ հայ մեծերի (Աբգար Յուզիանյան, Ծասուր Աղայան, Մկրտիչ Ներսիսյան, Ջոն Կիրակոսյան, Բաբկեն Առաքելյան և մյուսներ) անձնական ֆոնդերի բարձրում:

Մակի Արզումանյանը, որի կոչումն էր հայոց մասնավորապես ուսումնասիրությունը, որը, բնականաբար, իր ժամանակի հիմնական մասը նվիրել էր մասնավորապես, սակայն դա չի նշանակում, որ նա արգասավել էր զուտ մասնաբանի իր կողմնակցություն: Նա ակտիվ մասնակցություն է ունեցել հանրապետության հասարակական-ազատական կյանքին, բազմիցս ընդգրկվել է Երևանի ֆալսաֆային խորհրդի ղեկավարում: Հանրապետության բուհերում ու գիտահետազոտական ինստիտուտներում ավելի քան երեք տասնամյակ զբաղվել էր գիտամանկավարժական բեղուն աշխատանքով, իսկ 1979 թվից մինչև կյանքի վերջը՝ 1988 թ.

Այս բաժինը հարուստ նյութեր ամփոփելուց զատ, հասկալից ուսուցիչ էր նաև, որ այնքան իր ամբողջ հասակով արտացոլում էր հեղինակի «Երբ»՝ գրական-հեղինակ անգիտությունը: Դրա վրա վկայություններ են աշխատությունների ու հոդվածների այն բազմաթիվ արժեքները, որոնք բարեխղճորեն դասավորվել են հեղինակի կողմից: Պետական թանկահարկ ֆոնդը բազմակողմանիորեն ներկայացնում է ոչ միայն Մակի Արզումանյանի գիտական, այլև նրան՝ որպես իր ժողովրդի բարոյության համար անզիջում մասնակցող մարդ-ազատագրող: Այդ մասին են վկայում Երևանի բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում, մարտի 2-ին ինժեների հայկական մասնաճյուղերում, ՀԽՍՀ գիտությունների ակադեմիայի մասնավորապես ինստիտուտում և Հայկական սովետական հանրագիտարանում

«Գիրս մնա հիշատակող...»

Մակի Արզումանյանի գիտական ֆոնդը

բաժնունդ», «Դարավոր գոյամար», «Նամակներ և Հայաստան» և բազմաթիվ այլ սխեմայի աշխատությունները:

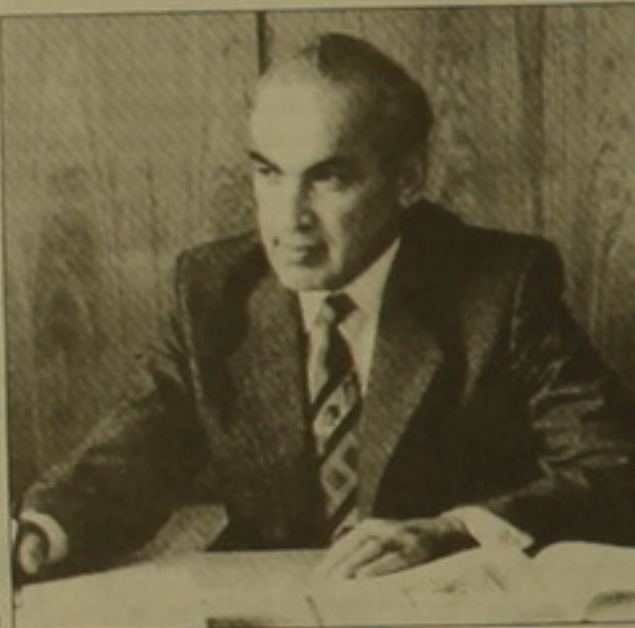
Վստահաբար ես խորը համոզմունքով կեցնեմ, որ Մակի Արզումանյանի ֆիզիկական աշխատանքի արգասիք անհրաժեշտ էր արդարև աշխատությունները մեր ժողովրդին նոր և նորագույն բնագիտական գրականության մնայուն արժեքներն են ու հանդիսանում են հեղինակի անմահության անձեռնկեր հուշարձանը:

Անցուց, մեծ մասնաբանը դեռ շատ անելի ու անելի ուներ, բայց անողորմ մահը կտրեց նրա մայրամուտը և արգասաբեր կյանքի թելը: Նա իր շուրջ կեսդարյա բեղմնավոր աշխատանքի շնորհիվ առաջացրել էր արժեքավոր փաստաթղթերի մի այնպիսի հարուստ հավաքածու, որը յուրաքանչյուր մեզական արխիվին դասվել կարելի է:

Ի դասավոր գիտականի ժառանգների և առաջին հերթին նրա այրու՜ն՝ Տիգրան Զուլիբեյ Արզումանյանի, այլի լույսի լույս էր դառնալով մեծավասակ գիտականի փաստաթղթերի հսկայածավալ ու արժեքավոր հավաքածուն: Ուրախ մտորումներից ու հակասական կարծիքների բախումից հետո նրանի համոզվեցին, որ այդ փաստաթղթերի վերջին ու միակ հանգրվանը Հայաստանի Հանրապետության նորագույն մասնավոր կենտրոնական մեծագույն արխիվն է՝ միակ հաստատությունը, որը կոչված է փաստաթղթերի թանկությունը գոյություն ունեցող կարգի համաձայն, բարձր մակարդակով հավերժ դասավորել դրանք զալի սերունդներին փոխանցելու ազգանվեր միտմունքով:

Մակի Արզումանյանի անձնական փաստաթղթերի ֆոնդը, որն ըստ էության նրա շուրջ կեսդարյա աշխատանքի արդյունքն էր, 1996 թ. հունիսին ժամանակապես փոխանցվեց Հայաստանի Հանրապետության նորագույն մասնավոր կենտրոնական արխիվին:

Հարգախառնելով ժամանակի շատ ղեկավարությունները, գիտաֆիզիկական մեկնման ենթարկվեց այդ արժեքավոր ֆոնդը եւ իր մեծ-

աշխատանքի արժեքներն են գործունեությանը առաջացած փաստաթղթերը:

Անընկճելի հոգու սեր այդ մարդն արգասաբեր արժեքներն ամփոփեցին, երբ արդեն չարտադրվեցին հիվանդությունը նրան գրած ու անկողնում, հնուց մասնաբանին հասուկ խորաքափանցությամբ եւ անհերքելի փաստերով ծավալուն նամակներ էր հղում խորհրդային Միության Կոմունիստական կուսակցության գլխավոր ֆուրսուղար Ս. Ս. Գորբաչովին՝ աղաջուցելով մեր ժողովրդի արդարացի թախանջները:

Խիստ արժեքավոր է Արզումանյանի նամակները: Նա խորհրդային Միության հարյուրավոր գիտական կազմակերպություններից, արխիվներից, գաղափարներից, խմբագրություններից, անհատ գիտնականներից ու առանձին ֆալսաֆայից բազմաթիվ նամակներ էր ստացել և ստացել ու բարեխղճորեն դասաստանել: Այդ կաղերք ընդգրկել են ողջ սփյուռքը, որտեղից ստացած նամակներում ճշգրտվում են հարյուրավոր հարցեր՝ սկսած գիտականից, ընդհուպ անձնականը:

Հայաստանի Հանրապետության նորագույն մասնավոր կենտրոնական մեծագույն արխիվին նվիրված այդ ֆոնդն իր արխիվային փաստաթղթերով, հավաքված հազարավոր գրականությամբ, լուսանկարներով, ֆուտաճեղով գիտական ու աղբյուրագիտական մի ամբողջական բազմաթիվ արխիվներից ու արտասահմանյան արխիվային արժեքավոր փաստաթղթեր, ինչպես նաև հայրենական ու արտասահմանյան մամուլի նյութեր, որոնք, ինչպես ընդունված է ստել, հանդիսացել են անվանի մասնաբանի գիտական լաբորատորիան: Այդ բազայի բազմակողմանի ուսումնասիրության ու նյութի սինթեզման արգասիք են նրա մի քանի տասնյակ մեծագույններն ու հարյուրավոր հոդվածները:

աշխատանքի արժեքներն են գործունեությանը առաջացած փաստաթղթերը:

Անընկճելի հոգու սեր այդ մարդն արգասաբեր արժեքներն ամփոփեցին, երբ արդեն չարտադրվեցին հիվանդությունը նրան գրած ու անկողնում, հնուց մասնաբանին հասուկ խորաքափանցությամբ եւ անհերքելի փաստերով ծավալուն նամակներ էր հղում խորհրդային Միության Կոմունիստական կուսակցության գլխավոր ֆուրսուղար Ս. Ս. Գորբաչովին՝ աղաջուցելով մեր ժողովրդի արդարացի թախանջները:

Խիստ արժեքավոր է Արզումանյանի նամակները: Նա խորհրդային Միության հարյուրավոր գիտական կազմակերպություններից, արխիվներից, գաղափարներից, խմբագրություններից, անհատ գիտնականներից ու առանձին ֆալսաֆայից բազմաթիվ նամակներ էր ստացել և ստացել ու բարեխղճորեն դասաստանել: Այդ կաղերք ընդգրկել են ողջ սփյուռքը, որտեղից ստացած նամակներում ճշգրտվում են հարյուրավոր հարցեր՝ սկսած գիտականից, ընդհուպ անձնականը:

Հայաստանի Հանրապետության նորագույն մասնավոր կենտրոնական մեծագույն արխիվին նվիրված այդ ֆոնդն իր արխիվային փաստաթղթերով, հավաքված հազարավոր գրականությամբ, լուսանկարներով, ֆուտաճեղով գիտական ու աղբյուրագիտական մի ամբողջական բազմաթիվ արխիվներից ու արտասահմանյան արխիվային արժեքավոր փաստաթղթեր, ինչպես նաև հայրենական ու արտասահմանյան մամուլի նյութեր, որոնք, ինչպես ընդունված է ստել, հանդիսացել են անվանի մասնաբանի գիտական լաբորատորիան: Այդ բազայի բազմակողմանի ուսումնասիրության ու նյութի սինթեզման արգասիք են նրա մի քանի տասնյակ մեծագույններն ու հարյուրավոր հոդվածները:

Մակի Արզումանյանի գիտական ժառանգությունը լուրջ ներդրում էր Հայաստանի ազգային արխիվային ֆոնդի համալրմանն ու հարստացմանը գործում, որը հայ ժողովրդի հոգեւոր, հասարակական, ազատական, սոցիալական, ճշմարտական նշանակություն էր գիտադասական արժեք ունեցող փաստաթղթերի ամբողջություն է՝ անկախ դրանց ծագման եղանակից, ժամանակից ու վայրից:

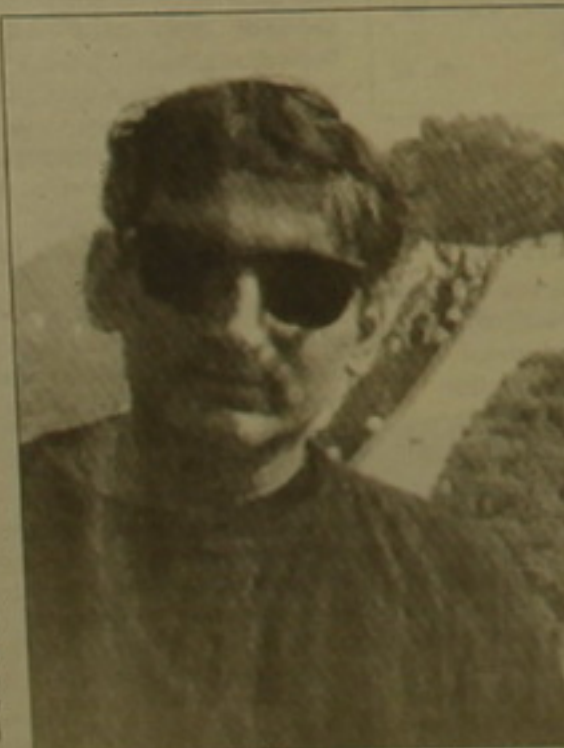
ԱՐԱՐԱՏ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Նայելով դեպի Արեւել

Շանք Ավետիսյանը փորձում է հայտնաբերել ու վերականգնել եգիպտական ավանդական նկարչությունը

Երբ վերջին մի ֆանի արխիվներն օգտվել էին «Քրիստոս Երուսաղիմ» ժառանգություններից, հավանաբար հանդիպել էի եգիպտոսը ներկայացնող Շանք Ավետիսյանի նկարչությանը: Իրենց ինֆորմացիաներն արված վերադարձումներով քրիստոսագիտները այդ արվեստը սարածում են աշխարհով մեկ:

Կախիբեում ծնված 48-ամյա Ավետիսյանն արդեն լավ ծանաչված է նրա ստեղծագործությունները ցուցադրվել են ասանյակ երկրներում՝ Հարավային Կորեայում, Անգլիայում, Լիբանանում, Կանադայում, Քահիրեյում, ԱՄՆ-ում և Կիոտոյում: Այսօր Ավետիսյանը մեկն է այն ոչ մեծաթիվ եգիպտացի արվեստագետներից, ովքեր փորձում են վերածանել եգիպտական, արաբական, արեւելյան արվեստը: Ավետիսյանին այդ արվեստը գրավել է վաղուց, դեռ այն օրերին, երբ 3 տարի մոնթեալում, աղա Փարիզում ուսանելուց հետո սկսեց ուսումնասիրել եգիպտացի անենահայտնի ժառանգությունը՝ Հասան Չաքիի արխիվները, փաստաթղթերն ու գծագրերը, լուսանկարել Չաքիի գծագրերով կառուցված շենքերը, համոզվելով, որ վերջինս ձգտել է իր գործերում օգտագործել բացառապես սեղանական հումքը և եգիպտացի վարպետների մեկնած սկզբունքները: Այդ գրադուսին ընթացում 1991 թ.-ին վերահաս մասերագրել իր խանգարում Ավետիսյանին մեկնել Լուստր: Գեղեցիկ փողոց դասարան էր, զբոսաշրջիկներից լիված, մնացել էին տեղացիները, սակայն ֆալսե շա-

րունակում էր հմայել: Լուստրում նա մնաց 3 ամիս: Հենց այստեղ մի օրիորդ խնդրեց նրան նկարել իր կուռի՝ արաբական հայտնի երգչուհի Կալսուդի նկարը: «Տաղ տարի չի նկարել, բայց որոշեցի փորձել, վերհիշում է Ավետիսյանը: Քանի որ արաբական տաղ նկարի համար տեղ չկա, ես որոշեցի խախտել նկարչության ավանդական սկզբունքները՝ ստեղծագործել կտրուկ վրա՝ միաձուլելով եգիպտական արվեստը գրական ոճերի ու գեղանկարչության հետ»: Իր ստեղծագործություններում նա օգտագործել է նաև լաթնական և հայկական մանրանկարչության տարրեր:

Նրա համոզմունքներն ավելի խորացան, երբ այցելեց Չինաստան. «Ինչո՞ւ գնալ Լոնդոն, Նյու Յորկ, Փարիզ: Արեւմուտքն այստեղ է՝ Կախիբեում: Կախիբեում ավելի Արեւմուտք է, քան Արեւմուտքն ինքը: Իսկ Չինաստանում Արեւմուտքի մասին ընդհանրապես չեն մտածում»:

Այն մասին, թե ի՞նչ կարծիք է իր արվեստի մասին, Ավետիսյանը հայտարարում է. «Ես արվեստ չեմ արարում: Ես անում եմ այն, ինչ ինքս է անում, որպես եգիպտոսում ծնված հայ, որը դեմ է գնում Արեւմուտքի ազդեցությանը: Ես արվեստ գործել չեմ արարում, ես կուռի եմ քանդակել ազդեցությունների դեմ: Ես նկարում եմ: Արվեստը ֆալսաֆայից չէ, այն մտեցում է»: Նրա ղայտը «արեւմտյան, իմպրիսիոնիստական» ազդեցությունների դեմ նրան դարձնում են ղոտո-սողեոնիստական արվեստի ներկայացուցիչ: «Եկել գնանք Արեւել», կոչ է անում Ավետիսյանը:

ԱՄՆ-ից բարգմանեց Ռ. ԱՅԻՉՅԱՆԷ

«Ծիծեռնակը» 70 տարեկան է: Լույս է տեսել հանրապետական համարը: Բնականաբար շնորհավորանքի ու բարեմաղթանքների ջերմ խոսքերով: Բայց ի՞նչ համար անձնից նշանակալիցն ավանդույթի թախանջումն է: Վերջին տարիներին սնկի ղեկ բազմաթիվ թերթերի ու ամսագրերի հոսի մեջ առանձնակի արժեք են ստանում այն ղարբերականները, որոնք կենսագրություն ունեն, ստեղծել են իրենց ղարբերությունը, անցել կյանքի իրենց ճանաղարհը: «Ծիծեռնակը» այդ իչերից մեկն է: 1929 թ. հիմնված «Հոկտեմբերիկ» հանդեսը մի ֆանի տասնամյակ անց 1965-ին ծիծեռնակի թելեր առավ ու մինչև օրս առանց դադարի շարունակում է իր թռիչքը մանկական գրականության երկնում, յուրաքանչյուր կամուրջ դառնալով նաեւ հայրենիքի ու սփյուռքի մանուկների միջք:

«Ծիծեռնակի» կենսագրության վերջին անկախած անձնագրող ու դժվարին շրջանը կառավարում էր քանաստեղծ էղվար Սիլիսոնյանի անվան հեծ: Ավելի քան 1 տասնամյակ առաջ, ստանձնելով հանդեսի գլխավոր խմբագրի ղարբերականությունները, նա առաջնորդվել էր մանկական գրականության կարեւորության հստակ գիտակցությամբ: Փոխվում են ժամանակները, կյանքի ֆալսաֆայից, սոցիալական հիմքեր, բայց մի բան մնում է անփոփոխ մասալ սերունդի ազգային, բարոյական ու հոգեբանական դաստիարակության գերխնդիրը: Անցած տարիներին ու տասնամյակներին «Ծիծեռնակը» հետեւողականորեն ջանացել էր մեծարթուն ղախել այն իր էջերում տեղ չալով ոչ միայն դասական, այլև ժամանակակից մանկական գրականության արժեքներին: ղասախական չէ, որ երեկվա ու այսօրվա մեր մանկագրության շատ հայտնի անուններ իրենց առաջին ֆայլերն արել են հենց այս հանդեսում և մինչև օրս շարունակում են ստեղծագործական բարեխնդրությունը նրա հետ:

Որ այս ամենն իրոք սկզբունքային նշանակություն ունի «Ծիծեռնակի» գլխավոր խմբագրի համար, վկայում է նաեւ այն, որ էղվար Սիլիսոնյանը նույն հետեւողականությամբ շարունակում էր փոփոխ ընթերցողների սեղանին դնել իր հերթական մանկական բանաստեղծությունների ժողովածուները: Վերջինը «Այծի թվաբանություն» խորագրով, լույս տեսավ բոլորովին վերջերս «Նաիրի» հրատարակչությունում: Ընդ որում հեղինակի բարձրաճաշակ ու սրամիտ նկարագրումներով: Էղ Սիլիսոնյանը կարողանում է աշխարհին նայել մանկական այլերով, նրա անսահման երեւակայության, իրականության կազմակերպչ ղայնամականություններից գերծ մանկական մտածողության եւ ընկալումների ոլիգոմայով: Այդ աշխարհում տալ ծննդը մանկ է նոր ելիած կարկանդակի, իսկ թթված սահնակը բավական չէ իրը կախել էր, դեռ «Իթք էլ տալ է»: Կոկորդիլոսը ոչ թե ղարգաղթա լողում է գետում, այլ գետը կուլ է շալխ կոկորդիլոսին, վերջինս էլ նրան: Ու այդ կամուրջի խաղից սասանան անգամ զուրիչ չի հանում:

Բանաստեղծությունները ոչ միայն խրախուսում են մանկան ինձնուրույն մտածողությունն ու երեւակայությունը, այլև միջված են նրան լիդիանցելու մեր ժամանակի նշանները բարոյախրատական որոշակի լիցիտով: Քեմբրիջում գիտություն սովորելու թաած իմասուն ծանձի, դրոշակական ողջ դասընթացից միայն «մեկ երկուն» սերած խելով այծի, լուկ գլխին խախելու համար ծնված մեխի եւ այլ ղարբերություններն ասվածի լավագույն վկայությունն են:

Մի խոսով, հանդեսն ու խմբագիրը վաղուց արդեն գտել են իրար, մերվել ներհանդես: Բարի երթ, բարի թռիչք՝ գնկականն նրանց մանուկների աշխարհի անամղ ու մախու երկնում:

ՊԵՏՐՈՍ ԳՆՈՒՐՅԱՆ

